

„Soča“ izhaja vsak potek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto . . . . . f. 4.40
Pol leta . . . . . „ 2.20
Četrt leta . . . . . „ 1.10
Pri oznanilih in prav tako pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ „ 2 „
6 „ „ „ „ 3 „
Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo pa 8 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in nanski ulici; v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravništvu „Soče“ Via Rabatta (Rabatišče) št. 20.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina sniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vabilo.

Vabim vse p. n. gg. volilce, čč. duhovne, župane, podžupane, učitelje itd. glavarskih okrajev Tolminskega, Goriškega in Sežanskega k javnemu zboru dne 3. septembra 1882 ob 4. uri popoldne na Goričico pri Rebku (v županiji kamenjski v Ajdovskem okraju), kjer položim račun svojega delovanja kot poslanec deželnega in državnega zbora in poizvem nadaljnje želje svojih p. n. gg. volilcev.

Pričakujem prav obilne udeležitve in sem z odličnim spoštovanjem
Dr. JOSIP TONKLI l. r.
V Gorici, dne 24. avgusta 1882.

Bomba!

Ob nobeni priliki ni zamudil zlasti tudi vaš list, voditelje politike naše opozarjati na viharje in nevihto, ki žuga našemu Primorju. Dajal je spoznati ravno tudi ta list, kakó bi se bilo ustaviti tej pogubni prikazni. Brezvspešno smo kazali na maso smodnika, ki samo čaka, da se v raznih primorskih mestih prižgè; kaj je pomagalo, da ste natančno in takoj naznanjali na neumorno delovanje, ki se onstran naše meje vrši! Označevali smo položje, kakoršno je — a naši glasi, ker prihajajo iz neznanjih ubogih glasil — se niso slišali, kjer je bila prva potreba: nasprotno, zibali so se, kakor po stari nesrečni navadi, v najveselejših nadah! Od enega kraja do drugega se je klicalo in odmevalo: v Primorju je mir, popolni in blaženi mir!

Ali mir je bil samo navidezen — delovanje na skrivnem zato pa podvojeno — dokler ni porodilo smrti in pogube z vrženo bombo!

Kaj da je Avstriji pričakovati od zveze in spletka naših dragih sosedov, smo ob svojem času, o priliki sklenene zveze, natančno popisali, ko smo ravno takrat sredi italijanskega polotoka razmere sami ogledovali. Danes nam je ponosno, ali žalostno povdarjati, da naši nagledi, pridobljeni po lastnih skušnjah v Italiji, združeni z znanjem krajnih razmer avstrijskega Primorja, so bili pravi, in so se enaki nasledki uresničili, kakor smo prorokovali.

LISTEK.

Zgodovinske črtice Prvaške župnije na Goriškem.

Sedaj, ko ima biti Prvaška župnija v kratkem razpisana, ne bi bilo neprimerno v pojasnilo ondodnih župnijskih razmer, posebno z duhovnijo na Gradišči, nasleduje zgodovinske črtice podati.

Prvaški župniji podrejen je vikarijat Gradišče. Do leta 1777 podružnica Prvaški župniji, bil je pod prvim goriškim škofom Mih. Kar. grf. Attems-om povzdignjen v eksposituro, popolnoma odvisno od Prvaškega župnika. Pri nastavljenju duhovnika na Gradišči so župnikovi dohodki v kvartezu žita in vina, kakor tudi v plačevanju vedra vina za spomin ostali nespremenjeni. (V župnijah vipavske doline je namreč od nekdaj v navadi, da župnik vsako kvaterno nedeljo pri maši za vsacega hišnega gospodarja svoje župnije moli, kolikor očenašev potreba, za kar mu mora zopet vsak hišni gospodar o trgatvi vedro vina 11, ali 13 bokalov dati, kar se spomin imenuje.)

Visoko častiti gospod M..... M....., ki je bil župnik v Prvačini od leta 1832—1851 je ves čas svoje-

Pred nami ležé odrezki in posratki večine italijanskih listov: „Piccolo“, „Pungolo“, „Liberta“ itd., itd. Skoro v vseh teh listih se tržaško zlodejstvo povečanje kot junaški čin, izražajo upanje, da bo Trst kmalu rešen, in da morda postavijo monument, kjer je zdaj tržaška razstava v spomin, da je bomba zadela tudi nedolžnih žrtev!

Ti listi hočejo dokazavati, da Trst mora pripadati Italiji. „Provincia di Brescia“ svetuje, naj se razstava ne obišče od italijanske strani, dokler se ne približa dan—rešitve! Kakó so pa lani nemški ustavoverski in tržaški ital. listi v nebo povzdigovali razstavo milansko! Komu se ne gnjusi patriotizem severne in južne Irredente avstrijske v takem pogledu? Pa pojdemo dalje. „Lombardia“ dokazuje, da Italija ima „pravico do Trsta“, in „Voce di fratelli“, list genoveški, trdi da bi učinil nepatriotsko dejanje vsak Italijan, ki bi obiskal tržaško razstavo! Takih listov je več, ki se grozè, kakó je mogla Avstrija s trž. razstavo takó nepatriotsko ravnati! Pa kaj segamo v Italijo, ko še celó goriški dopis v „Cittadino“ skoro z direktnimi besedami odobruje tržaški atentat 2. avg. in obžaluje samo, da bomba ni skoz in skoz pravih zadela, morda tudi ker je žrtva tudi en—juil

Nočemo pa s tem kratkim ponovljenim opisom zahtevati kakoršnega si bodi izjemnega stanja, mi ne kličemo ne po policiji, ne po vislicah, s tem bi se Primorje Habsburškemu prestolu ne vzdržalo — treba nam je najti takih pomočkov, da dospè Primorje na stališče, s katerega ne bo mogla Irredenta trdit: „Il Literale non è che militarmente occupato“, kakor zdaj ital. ljudstvo ravno s tem izrekom vspešno ščeva.

Taki predznanosti je treba stopiti na noge; v ta namen morajo naši politiki, kljubo kriku in viku podkupljivega judovskega časopisja, ki je brez vse patriotske zavesti in služi na skrivnem: samo prekucij-skim naklepom, kljubo judovskim razsajalcem tedaj morajo polit. voditelji nepremično delati na to, da se slovanski živelj na Primorskem povzdigne, in da bodo začeli slovanski prebivalci avstr. Primorja prosteje dihati kot prosti možje. Skrajni čas je, da se zatre stari sistem, in da se porodi novo življenje.

Italijanski živelj pa na se napelje po moči na dobre avstrijske poti, da se vzgoji prek in prek tudi v Italijanih avstrijsko mišljenje. Zarad tega mora vlada avstrijska posebno pozornost obravčati na ljudske in srednje šole primorske, tedaj na vse šolstvo od naj niže vrste do najviših razredov, delov in glav! Država naj se v tem pogledu ne zboji ne truda ne žrtev! S kratka, država naj gleda, da se uveče pravo ustavno življe-

ga službovanja pobiral o trgatvi po celi svoji župniji toraj tudi na Gradišči brez nikakoršnih ovir kvartez žita in vina in vedra za spomin. Po smrti omenjenega župnika leta 1851 bia je razpisana Prvaška župnija brez nikakoršnega pidržka ter začetkom leta 1852 podeljena z vsemi dohodki novemu župniku B. M., kaplanu v Lokavci pri Vpavi. Novi g. župnik bil je duhovno vmeščen 23. dan aprila istega leta ter 1. maja slovesno v službo vpeljan. Tudi novemu g. župniku so farani brez izjeme o celi župniji, toraj tudi na Gradišči, o trgatvi vplačevali brez upora in obotavljanja kvartez vina in žitu, kakor tudi vedra za spomin do leta 1858. Ko j. o trgatvi leta 1858 kakor druga leta župnik hotel pobirati na Gradišči vedra za spomin, ustavljali so se prebivalci te vasi svojo dolžnost spolniti ter g. župniku kakor prejšnja leta vedra za spomin vplačati, čš, da ne potrebujejo župnika iz Prvačine, saj imajo svojega vikarja, in vedro vina za spomin bila je le posta bira, dal je sleherni le kolikor je hotel; ako pa ima res župnik iz Prvačine pravico do vedra za spomin, naj to dokaže iz zapisnika svoje instalacije leta 1852. Temu povod bil je zopet prepir med Praško in sedanjo Vogersko župnijo, kateri se je vršil tako-le.

V prejšnjem času spdalala je namreč sedanja

nje, da ne bodo uživali samo pojedinci in ene stranke vpliva in moči drž. zakonov, ampak pojedinci in skupine vsega prebivalstva Primorskega.

Pohlevni smo v naših zahtevah; ali one zado-stajujejo v obči blagor v avstrijskem pomenu.
Austriacus.

Dopisi.

V Gorici, 23. avg. Gospod Matevž Pirc zlatomašnik. Gospod Matevž se je rodil dne 7. septembra 1805 v Črnomvrhu Ipavske župnije, je bil dne 19. avgusta 1832 v Gorici v mašnika posvečen in bo obhajal v Gorici prihodno nedeljo t. j. 27. t. m. svojo zlato sv. mašo v cerkvi sv. Antona (Schöuhaus) ob 9. uri.

Zlatomašnik služil je kot duhovni pastir v Devinu, Doberdolu in 36 let dodanes pa vedno kot vikar prestolne cerkve v Gorici. V Devinu je bolnega dekana skozi 5 let nadomeščeval in v Dobrodo po pri vsem svojem duhovnem poslu tudi še mladino v šoli skozi 10 let brezplačno podučeval.

Kot vikar Goriške prestolne cerkve je v nekdanjem malem vojaškem zavodu krščanski nauk skozi 4 leta v nemškem in laškem jeziku podučeval, je bil 3 leta katehet na mestni šoli in 2 leti tudi še suplent slovensščine na tukajšnji c. k. gimnaziji. Vse to mu pa ni še zadostovalo, ampak želel si je še več posla, katerega je tudi zadosti našel v tukajšnji bolnišnici milosrdnih bratov; kajti mnogo let je hodil tje bolnike tolažit in jih za večnost pripravljat, ne brigaje se za nevarnost, ki mu je mnogokrat zaradi nalezljivih boleznij žugala. In naposled v najnovejšem času kako pripoznavanje mu je bilo tu za toliko truda od glavne strani!

Res je bil naš gospod Matevž vedno trdnega zdravja, pa vendar se mora vsak čuditi, da mu je bilo mogoče še razun posla prestolni cerkvi kot dušni pastir vse drugo prenašati. To pa še ni vse, kajti bil je vedno tudi oče ubogim. Kdo ni videl gospodu Matevža s pušico od hiše do hiše letati, in ubogim podpore naberati?

Naš gospod zlatomašnik pa ni bil vedno le izvrsten in neutrudljiv dušni pastir, ampak tudi skoz in skoz pravi narodnjak. Ni le govoril, ampak je tudi pošteno delal ter se vedno trudil za omiko ljudstva na narodni podlagi. Ubogim je knjige daroval, drugim jih priporočal in tako razširil med ljudstvo ogromno število podučljivih knjig. Koliko je pa naš gospod zlatomašnik s tem dosegel, da je od prvega začetka do sedaj tako neutrudljivo delal za društ-

Vogerska župnija kot podružnica pod Šempasko župnijo. Kakor se čita v goriškem „Folium dioecesanum 1878“, je župnik v Šempasu o času krutih turških napadov hranil pred oskrunjenjem sv. sakramente v kapeli svoje podružnice na Vogerskem, ter izdržaval tam na lastne stroške duhovnega pomočnika. Ko pa Šempaskemu župniku ni bilo mogoče dalje izdržavati v kapeli na Vogerskem na lastne stroške duhovnega pomočnika, bili so prebivalci Vogerskega primorani, ako so hoteli duhovnega pomočnika imeti, na lastne stroške izdržavati ga. Tako je postalo Vogersko duhovnija z lastnim dušnim pastirjem, sicer še zmerom odvisnim od Šempaskega župnika. Naravna mejnika med Vogersko in Prvačino bila sta in sta še sedaj potoka Vogersček in Lijak, med Šempasom pa Prvačno potok Vogersček, toraj so spadali prebivalci na levem bregu hudournika Vogersčeka pod Prvaško, na desnem pa pod Šempasko župnijo. Prebivalci v kottu, kjer se Vogersček izliva v Lijak, toraj prebivalci kraja, ki se imenujeta Brijja in Dombrava, so naravno spadali pod Prvaško župnijo. Ko je pa Vogersko si priskrbelo stalnega dušnega pastirja, je ta leta 1601, kot se čita v katanaju Prvaške župnije v porazuiljenji prebivalcev Brijje in Dombrave naprosil župnika Prvačine, naj bi dovolil svoje farane v Brijji

ber sled. Lloydova ladija „Milano“ je prinesla pred rojstnim dnem cesarjevim tudi kovčeg (baul), z naslovom na osebo, ki je pa prišla prejšnje dni v zapor. Adresat pa ni poslal družega po kovčeg, in tako je bil ta celi dan na krovu ladije, in ga je naposled policija zasledila. Dala ga je odpreti, in našla je v njem mnogo veleizdajskih pozivov (proklamacij), eno Orsinijevo bombo in eno petardo. Bomba je iz železa, z dratom dobro opletena, in ima okoli in okoli toliko luknjic, da bi se takoj prižgala, naj bi padla na katero stran koli. Znotraj je bila napolnjena z dinamitom in sploh tako napravljena, da bi utegnula na stotine ljudi v hipu razmesariti in uničiti. Petarda pa je bila prirejena tako, da bi za pol ure počila, potem ko bi se prižgala. Tudi petarda bi utegnula vsako poslopje poškodovati in razdejati. Bomba in petarda ste bili gotovo namenjeni, da bi v praznik rojstnega cesarjevega dne v namen protiaustrijske demucstracije kdo vé kako nesrečo povzročili, in nečloveški naklepi bi se bili izvršili, da bi ne bila prišla policija po naključji nepopolniji hudobiji na sled. Kovčeg je prišel iz Benetek, in vse kaže, da je bila bomba 2. avg. delo istih rok. Doslej so tajili judovsko nemški irredentariji, da bi bila bomba 2. avg. od irredente, in so hoteli svetu dokazati, češ oni atentat je bil samo zločin blaznega pojedince. Zdaj pa molče, in gotovo skrivše proklamnjo nepredvidnost beneške Irredente, da se je dala zasaciti. „Cittadino“ in „Indipendente“ sta dela notico o tem v zadnje kote svojih poročil, in še to sta posnela iz malopridne „Triester Zeitg.“, ki je v istem listu imela pogum, opominjati občinstvo, češ, da nima povoda, vznemiriti se. Gospa „Adria“ pa še le dan pozneje izvė, kar je njej in še komu drugemu neprijetno. „Lud.“ je prinesel notico pod naslovom „storia d' un baule“, kakor da bi se hotel norčevati s kako igračo. Morda se res norčuje s tem, da se je najel tega, kar zove Nemec „Galgenhumor“. Prav bi že bilo, da bi ga občutil tudi s konečno osodo takih, ki imajo tak humor. Naj bi mu teknil, ker družega ne zasluži.

Pozivi, ki so bili v onem kovčegu, spodbujajo, naj bi ljudstvo posnemalo Irce in nihiliste. „Naša Slova“ pa prav pravi, da predrznost irredentovska je veliko nepoštenija, nego početje nihilistov. Poslednji uporabljajo hudobna orožja proti določenemu sistemu, proti znanim osebam; irredentovci pa kar slepo vničjujejo in devajo v nevarnost na stotine popolnem nedolžnih ljudi. Taka je!

Oni kovčeg je bil izročen v Benetkah krmarju Lloydove ladije, že ko je imela ladija odriniti, policija je tudi njega zaprla. „Ed.“ trdi, da je on nedolžen, zato ker je že 18 let zvest služabnik Lloydov; „Tribüne“ pa tega služabnika Spongia po imenu, iz Rovinja doma, zaznamuje kot italianissima, ki je utegnul vedeti ali sumiti, kaj je v kovčegu, in v obče obsojuje ves Lloydov zavod kot protiaustrijski, ki ima uradnike italianissime in poslovni jezik samo italijanski. „Tribüne“ se čudi, da avstrijski Prusi vsiljujejo povsod nemščino, za tak važen zavod v tem pogledu pa ne vedó. Naposled terja dunajski list, naj vlada vpelje tudi v Lloydove urade nemški jezik in naj počisti z metlo, potem ko dobiva ravno ta zavod od naše države na milijone podpore, ne ravno v srečo našega prometa.

V ponedeljek je bil nagloma in nepričakovano došel sam Taaffe v Trst. Nikdor, menda sam Depretis ne, ni vedel nič o tem. Oglel se je z namestnikom in drugimi osebami našo razstavo in je v ogerskem oddelku zajutkoval. Ugajal mu je tudi hrvaški del razstave. Posebno pa je občudoval lego razstave in razgled s tega kraja po morji in v lepe kraje okolice in pobežja. V razstavi mu je skušal bar. Depretis česki napis prebrati; pa mu menda ni šlo gladko. Taaffe pa takoj prebere in reče humoristično: „Sehn S' Excellenz, es geht alles, wenn man will! (Vse gre, če le hočemo).“ Kdor zna fino brati, zasledi v tem mnogo, česar sami nočemo pojasniti. Ko se je poslovil, rekel je gospodi, ki mu je razstavo kazala: „Ne dajte se motiti v patriotskem delovanji; razstava je lepa, če tudi proti njej agitujejo.“ Iz teh besed je posneti, da Taaffe vé, kak duh veje v Trstu, in to tudi nekaj velja. Opoludne je sprejel v avdijenci več znatnih oseb; Räckeya je posebno pohvalil, rekši, da pogumen utegne biti mnogokdo, ali hitrosti dušne ne kaže vsak, in da je vet. Räckey ravno s tem več nesrečo od mesta odvalil. Räckey je bil tudi dalje časa v avdijenci pri Taaffeju; to bi bilo vsaj na neko stran dobro. Ali bojim se, da Taaffe ni imel pred seboj človeka, ki bi mu bil Slovencev in slovanskega življa na Primorskem ob tej priliki po vrednosti povdarjal. Vendar nadejati se je, da je dovolj od prej podučen. Zalostno dovolj, ko bi ne bil, potem ko so ga naši poslanci v drž. zboru in listi državnozborske večine toliko krat podučevali in opominjali. Zvečer je odšel z naglitem, in drugi dan opoludne je bil pri cesarji na Dunaji v Schönbrunnu poldrugo uro v avdijenci. Mnogo se ugiblje o vsem tem; kmalu se mora pokazati, ali jo vlada krene na pravo pot. Če nima zdaj očij odprtih, potem bi bilo brezvspešno vsako pojasnilo. Bog daj torej na Primorskem in s tem tudi Slovincem bolje!

Politični pregled.

Cesarjev rojstni god so povsod v Avstriji lepo in svečano obhajali. Pa tudi pruski in ruski dvor sta ob tej prilika pokazala, da sta z Avstrijo v oži zvezi.

Za Primorce je najvažnejša dolga avdijenca, v kateri je Taaffe cesarju o svoji poti v Trst poročal. Menijo, da pogovor s cesarjem se je sukal gotovo tudi o možni in potrebni spremembi v političnem oziru na Primorskem.

V Benetkah so neki tudi pozapri nekoliko oseb, o katerih se sluti, da so v zvezi s trž. atentatom.

Hrvaški dež. zbor se prične 31. oktob. in bo razpravjal spremembo zakona o inartikuliranjih.

Minister Kallay hodi v Bosni od mesta do mesta in trebi brezozirno gnjilav v uradniškem taboru. Zasledil je mnogo goljušije med višimi uradniki in v obče veliko nerednosti. Vsled tega morajo umazanci odstopiti, prav se jim godi. Ni čudo, če so bili potem prebivalci nejevoljni, in da so vstaški vodniki imeli pomočkov, s katerimi so agitovali za vstajo.

Nek ogerski list hoče vedeti, kakor da bi bila vstaja v zasedenih deželah moč dobivala od Velikosrbskega odbora v Belemgradu in od ruskih društev. Ogrji povsod slutijo panslavizem, zato njih poročilom ni takoj verovati.

Ogrji nevsiljeno Slovane, zlasti pa nobile Slovake zatirajo. Naučni minister ogerski jih obdoljuje kot „panslaviste“ samo zaradi tega, ker pridejo tu in tamo v dotiko s pemsškimi in moravskimi Čehi. Struna pokne tudi tu enkrat, ker potpečljivost postane s časim nečlovečka.

Dež. šolski svet je na Dunaji tak, kakoršni so fanatični okrajni š. sveti nemški. Najhujšemu pangermanu Weitlofu je dal dež. šol. svet v pretres prošnjo českega društva „Komensky“, da bi se ustanovila na Dunaji češka ljudska šola. Tu se vidi a priori, kaj bo slovanožerec svetoval, in potem iščimo še kje zmernosti in pravičnosti!

V Laškem trgu so Nemci zopet ščuvali proti Slovincem; oni hočejo v Schönernerjevem zmislu, da se Slovenci pogermanijo.

Enaka se godi Čehom in Poljakom v Šleziji; brezvspešno prosijo za enakopravnost v šoli in uradih.

V Litomiricah na Pemskem so 27 gimnazijalcev izključili s tamošnje šole, ker so nosili demonstrativno Viljemovo „Kornblume“, nemški profesorji niso v tem brez krivde. Italianissimi v južni Dalmaciji bi radi zdaj Hrvate pretepali, ker so ti zmagali v Spljetu. Takó se je zgodilo v Staremgradu. Na Kvarnerskih otokih se Hrvatje ne smejo pisati s svojim pravopisom. Takó jim v Lušinu c. kr. namestništveni svetovalec Ellushegg zaukazuje! Huda, huda se godi Hrvatom na ónih otokih, kakor v Istri.

V Galiciji in Bukovini je povodenj veliko škodo povzročila.

Turčija se je zavezala z dobro garancijo odplačevati 802½ mil. frankov vojne odškodnine Rusom.

V Carigradu so se toliko časa zastopniki velikih držav Evropskih posetovali, da niso konečno nič dosegli. Pokazali so, da evropskega sporazumljenja ni več, in da velevlasti hodijo vsaka svojo pot, kakor zahtevajo interesi pojedincev. Turčija je s starodavnimi zvijačami dejansko politiko Evrope zavlačevala, dokler ji ni spodletelo. — Francija se drži pri kraji, za Italijo se ne zmenijo mnogo, dasi se poteguje za mednarodno varstvo sueškega kanala; Nemčija in Avstrija nimata tolikih interesov v Egiptu, nego druge države; Rusija pa molče opazuje in se na tihem oborožuje. Stojiti si zdaj aktivno nasproti edino Turčija in Anglija. Turčija bi rada sodelovala v Egiptu za umirjenje; ali pogoji, katere Anglija stavlja, zdé se ji pretrdi; Anglija pa ne čaka, in če se še pogaja formalno s Porto, vender ne drži križem rok, ker vé, da Sultan ne sprejme angleških pogojev. Takó je prišlo do tega, da se je Angleška oborožila, vjake svoje iz Evrope in vzhodne Indije za potrebo združila in z njimi Egipt in sueški ka-

nal oklenila. Začela je Anglija na svojo roko boj z Arabijem Pašo, potem ko je sneški kanal obsedla in stavila v brambo pred Egipčani. Ladije angleške izkrcavajo na tisoče vojakov na egiptovski zemlji, in vojskodovodja trdne kože Wolseley že deluje po vojnih načrtih, da bi Arabija kmalu uničil. Že je prišlo do več majnih prask in bojev, v katerih se Egipčani imeli vselej zgubo, in se mora Arabi vedno bolj umikati. Vsa mesta ob Nilovem Deltu zaseda Wolseley in ima namen naravnost tirati jo proti Kajiru. —

Evropske velevlasti ne protestujejo, ker jim je Anglija dala besedo, da noče družega, kakor mir storiti. Ali Rusija ni pozabila, kakó je pokojni Beaconsfield sramotno kratil pridobitve ruske v turški vojski, in ista Rusija se hoče maščevati v Aziji nad Angleži, ko bi hoteli zdaj več imeti, nego se zdi ruskim interesom varno. Tako je zdaj položje v Egiptu in v Evropi.

Vsled izgub in neugodnih bojev, zaradi katerih se mora Arabi v notranjo zemljo pomikati, so mohomedanci ob afriškem in sirskega pobežji zeló razkačeni nad kristijani, in Arabi jih v resnici za boj navdušuje, češ, da gre za vero. Beyruth, Tripolis, Benghazi in drugi kraji so mesta, kjer se mohomedani združujejo v namen, da bi kristjane morili in mesarili, kakor pred tedni v Aleksandriji.

Iz Carigrada pa mohomedane podpihujejo in ščuvajo, dasi Evropa Porto opominja, naj strašne naklepe zabranjuje. To so pa slepi opomini nasproti fanatizmu in zvijači turške diplomacije.

O ladiji „Leigh Smith“, ki je bila šla proti severnemu tečaju, so menili, da se je unesrečila na morji med ledenimi plazi; to menenjo je bilo tudi pravo, samo da 25 mož so zdaj rešili na „Novi zemlji“. Ladijo jim je bil led zdrobil 22. jul. 1881; možaki so pa prezimili v kamnenih kajžicah v „Franc Jožefovi deželi.“

Domače stvari.

Prečastitemu gospodu Mateju Pircu, vikariju stolne cerkve v Gorici. Dne 19. t. m. ste dočakali petdesetletnico svoje prve nove maše; in v tej prigodbi je vzrokov dovolj za veselje Vaše, pa tudi naše. Srčno se z Vami radujemo in Vam vse dobro voščimo: naj Vas Bog še mnogo let ohrani slovenskemu narodu v prid, na čegar polje ste mnogo delavec privabili in jih svojim zgledom budili k neutrudljivi marljivosti! Bog Vas živi!

Delalec.

Veteranska slavnost v Tolminu v praznik rojstnega dne cesarja in cesarjeviča je bila v nedelje velikanska. Šešlo se je bilo okoli deset tisoč ljudstva od blizu in daleč iz vseh krajev in kotov gornje soške doline. Trg tolminski z olepšavanjem in okolica s kresovi sta pa tudi vse storila, da bi primerno slovesnost vzvišala. Ko se je nazdravljalo cesarju in udom cesarske rodovine, vzkipelo je navdušenje prek in prek v taki meri, kakor se redko nahaja.

Na telegrafska voščila in pozdrave od strani vet. društva došli so ti le telegr. odgovori visokih in najviših oseb še isti večer:

Njegovo Veličanstvo cesar so vzeli z današnjim telegramom najmalostljiveje na znanje sporočena voščila in lojalne izjave, ob praznovanji Njegovega rojstnega dne, izražene od II. primorskega veteranskega društva in drugih udeležencev, in odpošiljajo za to patriotsko manifestacijo vsem Svojo zahvalo.

MONDEL I. r.
Feldzeugmeister.

Nje Veličanstvo cesarica in kraljica so blagovili z zahvalo na znanje vzeti patriotski izjavo II. primorskega vojaškega veteranskega društva za Goriško in Gradiško.

NOPCS I. r.

Veliki dvorni mojster.

Njih cc. Visokosti so pozdrav z ginjenim srcem sprejele.

BOMBELLES I. r.

Nj. c. Visokost mi naročuje, veterancem Goriškim in Gradiščanskim najlepšo zahvalo izreči za patriotsko izjavo, in prosim gospoda predsednika to primerno priobčiti.

Pr. PIRET I. r.
G. D. C.

Prelepo zahvalo za Vaš prijazen spomin in preserna voščila, da bi vrlému veteranskemu društvu dobro šlo tudi nadalje.

B. PRETIS I. r.

